

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
**Strategic Leadership of School Administrators in the 21st Century
under The Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi**

ธิดาภา นาคเสพ และ สุกัญญา สูดารรัตน์

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

Thichapa Naksep and Sukanya Sudarat

Rajapruk University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: susuda@rpu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน

โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จำนวน 315 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ .67-1.00 และความเที่ยงเท่ากับ 0.98 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ t-test independent และการวิเคราะห์ค่าแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่แบบ LSD

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการคิดเชิงปฏิกิริยา รองลงมาคือ ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าที่หลากหลายเพื่อกำหนดกลยุทธ์ ด้านความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ ตามลำดับ และ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรีในภาพรวม พบว่า ครูที่มีเพศ และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความ

คิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่ขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี

Abstracts

The objectives of this research were to 1) Study the strategic leadership of educational institution administrators in the 21st century under the Nonthaburi Secondary Educational Service Area Office and 2) compare teachers' opinions on the strategic leadership of educational institution administrators in the 21st century under the office. Nonthaburi Secondary Educational Service Area Classified by personal status including gender, experience, and school size. The sample consisted of 315 teachers, selected through stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire with a validity (IOC values) = 0.67-1.00 and a reliability value of 0.98. The data were statistically analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and LSD.

The results of the research were as follows: 1) teachers' opinions towards strategic leadership of school administrators Under the Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi in overall and particular aspects were at a high level. The highest mean was the aspect of Revolutionary Thinking followed by High-level Cognitive Activity, Gathering Multiple Inputs to Formulate Strategy, Anticipating and creating a future and creating a vision, and 2) the opinions of teachers on the strategic leadership of school administrators classified by gender and work experience were different with a statistically significant at .05 level. Moreover, another was classified by school size no difference.

Keywords : Strategic Leadership; Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi

บทนำ

จากแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) เป้าหมายหลักคือ พัฒนาการศึกษาระดับคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลโดยมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งต่างให้ความสำคัญกับเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันจึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่างๆ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น โดยในส่วนของการบริหารงานในสถานศึกษา ผู้บริหารก็ต้องยอมรับว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้น เพื่อให้สถานศึกษา มีความทันสมัย สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกๆ ด้าน (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2559 : 1)

ในศตวรรษที่ 21 ผู้นำที่นำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์กร ผู้นำขององค์กรหลายแห่งที่ประสบความสำเร็จล้วนแต่มีความเป็นผู้นำซึ่งกลยุทธ์ทั้งสิ้น ความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์เริ่มจากการมีคุณสมบัติสำคัญคือ ผู้นำที่แสดงให้เห็นถึงการกำหนดทิศทางและการกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้แก่สมาชิกที่เป็นกระบวนการพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและมีศักยภาพมากขึ้นทำให้เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและวิสัยทัศน์ของกลุ่มจึงให้ผู้ร่วมงานเกิดความร่วมมือในการพัฒนาและดำเนินการใดๆ ให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้และ จึงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดพลังร่วมในการพัฒนาปรับเปลี่ยนสถานศึกษาให้ดีขึ้นและผลักดันให้เกิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ได้ประสบความสำเร็จเพื่อปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 (ศิริเพ็ญ สกุวลีธร, 2556 : 94)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาณนทบุรี มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม ดูแล ประสานงาน และประเมินผลการดำเนินการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด ให้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยวิธีที่หลากหลาย มีสมรรถนะสอดคล้องกับภาระงานและมาตรฐานวิชาชีพ พัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายในสภาวะการเปลี่ยนแปลง จากข้อมูลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร (SWOT Analysis) และการสังเคราะห์นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาณนทบุรี กำหนดเป้าประสงค์ในการดำเนินงาน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความเป็นมืออาชีพ คิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม และการบริหารแบบร่วมมือ ซึ่งจากเป้าประสงค์การดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาณนทบุรี ควรเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคต มีความคิดสร้างสรรค์ ในการกำหนดทิศทางขององค์กรที่ชัดเจน นำไปสู่การดำเนินงาน การสร้างกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

จากผลการประเมินการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาณนทบุรี ตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (พ.ศ. 2560) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยสำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 3 มาตรฐาน 6 ตัวบ่งชี้ ได้คะแนนในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ยกเว้นในมาตรฐานที่ 3 ตัวบ่งชี้ที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีผลงานที่แสดงความสำเร็จและเป็นแบบอย่างได้ ที่พบว่ามีคะแนนรวมต่ำ ทำให้การประเมินระดับคุณภาพอยู่ในระดับปรับปรุง โดยมีสาเหตุมาจากการบวนการส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนางานขาดความชัดเจนไม่สะท้อนสภาพปัญหาขององค์กร ไม่ครอบคลุมกลุ่มงาน และผลงานที่น่าเสนอส่วนมากนั้นเป็นผลงานที่เกิดจากงานประจำ ขาดการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอทั้งยังขาดการหารูปแบบหรือวิธีการทำงานที่สอดคล้องและเหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทั้งภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาณนทบุรีและสถานศึกษาในสังกัด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงผล

ของการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา นนทบุรี ที่ยังขาดการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษา รวมถึงการดำเนินงานของสถานศึกษา
เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ความก้าวหน้าของยุคสมัยที่
เปลี่ยนไปในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี, 2564 : 14)

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในสังคมปัจจุบันจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์
คือผู้นำที่สามารถมอง และวิเคราะห์สถานการณ์ในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ เยาวรินทร์ ยัมรอด (2559 : 99)
กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ คือ การเป็นผู้ที่มีความสามารถในการคาดการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความ
ยืดหยุ่น มีความริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถกำหนดทิศทาง ขององค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร
ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ตามแนวคิดของ DuBrin (2010 : 22) ประกอบด้วย 5
ด้านคือ 1) ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง (High-level Cognitive Activity) 2) ด้านความสามารถใน
การนำปัจจัยนำเข้าที่หลากหลายเพื่อกำหนดกลยุทธ์ (gathering multiple inputs to formulate strategy)
3) ด้านความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต (anticipating and creating a future) 4) ด้าน
วิธีการคิดเชิงปฏิวัติ (Revolutionary thinking) และ 5) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ (Creating
a vision)

ซึ่งจากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน ผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำ
เชิงกลยุทธ์ ในการบริหารจัดการศึกษา ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี เพื่อนำข้อมูลเกี่ยวกับ
ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 มาปรับประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาการจัดการศึกษา การกำหนดวิสัยทัศน์
ภารกิจ เป้าหมาย เพื่อการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาใน
ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 18 โรงเรียน ซึ่งใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามโรงเรียน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970 : 607 - 610) ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 315 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) ค่าความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) รวมถึงความถูกต้องของภาษาที่ใช้ ซึ่งได้พิจารณาแก้ไขปรับปรุง หาค่า IOC หรือ Index of Item – Objective Congruence โดยแบบสอบถามฉบับนี้มีค่า IOC เท่ากับ .67-1.00 และค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) แบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98

3. การเก็บรวบรวม

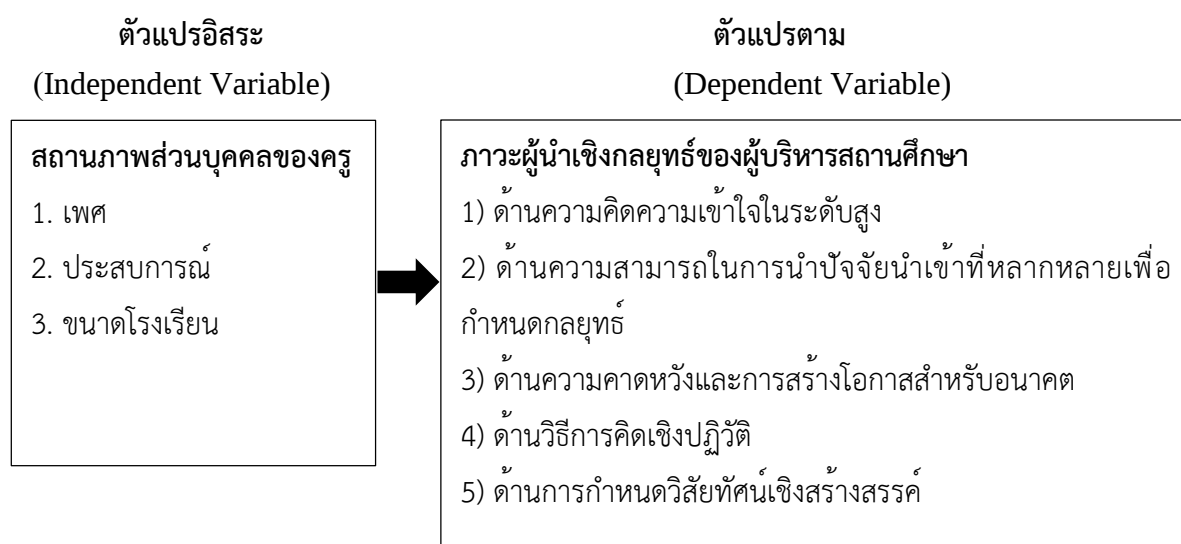
ผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วย Google Form จากครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 18 โรงเรียน จำนวน 315 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ผลวิจัยโดยใช้สถิติ คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test Independent) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ ด้วย LSD (Least Significant Difference) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยโดยศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของ DuBrin (2010 : 2121) ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัว

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัว โดยภาพรวม

(n=315)					
ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	$\bar{x}$	S.D.	แปลค่า	อันดับ
1.	ด้านความคิดความเข้าใจในระดับสูง	4.18	.72	มาก	2
2.	ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าที่หลากหลายเพื่อกำหนดกลยุทธ์	4.17	.99	มาก	3
3.	ด้านความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต	4.09	.78	มาก	4
4.	ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ	4.18	.64	มาก	1

5.	ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์	4.07	.95	มาก	5
ภาพรวม		4.14	1.02	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 1.02) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = .64) รองลงมาคือ ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าที่หลากหลายเพื่อกำหนดกลยุทธ์ ด้านความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

(n=315)							
ด้านที่	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	เพศ				t	p- value
		ชาย		หญิง			
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.	ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง	4.02	.79	4.28	.66	-3.02*	.00
2.	ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้า ที่หลากหลายเพื่อกำหนดกลยุทธ์	3.94	.80	4.31	.70	-4.38*	.00
3.	ด้านความคาดหวังและการสร้างโอกาส สำหรับอนาคต	3.92	.81	4.21	.73	-3.30*	.00
4.	ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ	4.09	.88	4.23	.65	-1.48	.14
5.	ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เชิง สร้างสรรค์	3.93	.85	4.16	.70	-2.62*	.01
ภาพรวม		3.98	.79	4.24	.65	-3.16*	.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวลำภู ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการคิดเชิงปฏิกิริยา

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวลำภู ทั้งภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

(n=315)

ด้านที่	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F- Ratio	p-value
1.	ด้านความคิดความเข้าใจ ระดับสูง	ระหว่างกลุ่ม	8.858	3	2.953	5.962*	.001
		ภายในกลุ่ม	154.028	311	.495		
		รวม	162.887	314			
2.	ด้านความสามารถในการนำ ปัจจัยนำเข้าที่หลากหลายเพื่อ กำหนดกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	15.236	3	5.079	9.405*	.000
		ภายในกลุ่ม	167.941	311	.540		
		รวม	183.177	314			
3.	ด้านความคาดหวังและการ สร้างโอกาสสำหรับอนาคต	ระหว่างกลุ่ม	10.935	3	3.645	6.344*	.000
		ภายในกลุ่ม	178.686	311	.575		
		รวม	189.621	314			
4.	ด้านการคิดเชิงปฏิกิริยา	ระหว่างกลุ่ม	8.586	3	2.862	5.259*	.001
		ภายในกลุ่ม	169.260	311	.544		
		รวม	177.846	314			
5.	ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เชิงสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	12.758	3	4.253	7.538*	.000
		ภายในกลุ่ม	175.460	311	.564		
		รวม	188.217	314			
		ระหว่างกลุ่ม	10.572	3	3.524	7.257*	.000
	ภาพรวม	ภายในกลุ่ม	151.016	311	.486		
		รวม	161.588	314			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

1.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นตามความคิดเห็นของครู ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีเป้าประสงค์ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นมืออาชีพ มีความคิดเชิงกลยุทธ์ในการกำหนดทิศทางการบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจน นำไปสู่การสร้างกลยุทธ์ เพื่อดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ภายใต้วิสัยทัศน์เดียวกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Gill (2006 : 5 - 12.) กล่าวว่า ผู้บริหารที่สามารถกำหนดเป้าหมาย และทิศทางที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การสร้างกลยุทธ์ต่าง ๆ ขึ้นมา ดังนั้น ผู้นำที่มุ่งเน้นใช้กลยุทธ์เพื่อนำองค์กรไปสู่วิสัยทัศน์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของชาผิณะ แอหลัง (2561 : 101) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ปรับเปลี่ยนการบริหารงานในสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนและการดำเนินงานในสถานศึกษา โดยมีการกำหนดค่าเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรมที่ทำหาย เช่นเดียวกับแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานระยะ 3 ปี (พ.ศ.2563 – 2565) ฉบับทบทวนปี 2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับแนวคิดของ Yukl (1998 : 341-346) ผู้บริหารที่สามารถพลิกผันวิกฤติการณ์ ให้เป็นโอกาสจนประสบความสำเร็จนั้นจะมีลักษณะดังต่อไปนี้ ผู้บริหารแสวงหาโอกาสทำงานที่ทำหาย ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงริเริ่มสิ่งใหม่ และเจริญก้าวหน้า ซึ่งในขณะที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2558 : 9) การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ทำให้

องค์การทั้งภาครัฐและเอกชนต่างได้รับผลกระทบจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้อยู่รอดและมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กรจำเป็นต้องปฏิรูปตนเองและการเปลี่ยนแปลงองค์การครั้งใหญ่ เพื่อนำพาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและความสมดุลเพื่อให้บริหารจัดการศึกษา บรรลุผลสำเร็จ เป้าหมายการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนไป และสอดคล้องกับ Preedy, Glatter and Wise (2003 : 65) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และการบริหารการเปลี่ยนแปลง พบว่า ผู้นำทางการศึกษาที่สามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย พร้อมทั้งสามารถนำองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้โดยการสร้าง สมดุลของนวัตกรรมจากภายนอกด้วยค่านิยม และวัตถุประสงค์

1.3 ด้านความคิดความเข้าใจในระดับสูง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี วิเคราะห์ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนโยบายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรีร่วมกัน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ผู้บริหารวางโครงสร้างการบริหารงานฝ่ายต่างๆของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ใช้รูปแบบการทำงานที่เป็นระบบชัดเจน โดยพิจารณาวิธีการบริหารภายในสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับ สยุมภู เหมือนนิรุทธ (2560 : 92-103) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ แยกแยะองค์ประกอบ มีความสามารถในการสรุปข้อมูล เพื่อนำไปกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ ตลอดจนสามารถประมวลข้อมูลต่างๆ มีความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ ในขณะที่ ธัญวิทย์ ศรีจันทร์ และคณะ (2559:139-156) ผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นขององค์กรได้ สามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนขององค์กร และวางแผนปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กร รวมถึงวิสัยทัศน์ที่มีร่วมกันได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีเพ็ญ สุกุลสิทธิ์ (2556:11111) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านการใช้ความคิดความเข้าใจในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าที่หลากหลายเพื่อกำหนดกลยุทธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี นำข้อมูลสารสนเทศมาเป็นแนวทางในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ โดยการนำข้อมูลนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ ของหน่วยงานต้นสังกัดมากำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงาน จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างครอบคลุมและประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา และรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีกับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี สอดคล้องกับแนวคิดของYukl (1998 : 191)

ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าที่หลากหลายเพื่อกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนเกี่ยวกับการกิจขององค์กร ทิศทางเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในอนาคต ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวตลอดจนการใช้กลยุทธ์ในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์โดยรวมขององค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญประภา สาริกา (2556 : 191) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ด้านความสามารถในการรวบรวมข้อมูลต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี เตรียมความพร้อมในการรับมือกับปัญหาในอนาคต สามารถปรับเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานของสถานศึกษา โดยการสนับสนุนมาตรการป้องกันเหตุความไม่ปลอดภัยในสถานศึกษา กำหนดมาตรการในการจัดการกับโรคอุบัติใหม่ หรือภัยคุกคามในทุกรูปแบบในอนาคต ผู้บริหารปรับเปลี่ยนการดำเนินงานในสถานศึกษาได้ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อรองรับกับความต้องการในอนาคต สนับสนุนให้มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อเตรียมพร้อมกับการประกอบอาชีพในอนาคต ควบคู่กับการส่งเสริมการพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ให้ได้รับการพัฒนาทางด้านภาษา (CEFR) เตรียมความพร้อมด้านภาษา นอกจากนี้ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรม Zero Waste School (โรงเรียนปลอดขยะ) เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในอนาคตอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของพรชัย เจตมานัน (2560 : 191) ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความสามารถนำพาองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจะมองเห็นการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นโอกาส และทราบวิธีที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิรัช บุญรักษ์ และ วิเชียร รุ้ยนิยง (2564 : 72-83) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ด้านการคาดคะเนจากอนาคต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี มีความคิดริเริ่มในการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ ที่ชัดเจน เข้าใจง่าย สอดคล้องกับความต้องการ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต มีการรับฟังความคิดเห็นจากหลายช่องทาง และมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์ เช่นเดียวกับแนวคิดของ Dess and Miler (1993 : 191) ผู้นำเชิงกลยุทธ์มีการกำหนดทิศทางขององค์กร (setting a direction) เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ที่ง่ายแก่การเข้าใจ และกลยุทธ์ต่างๆที่มีความหมายต่อ

องค์การ ในขณะที่ ธัญวิทย์ ศรีจันทร์ และคณะ (2559 : 46) ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ต้องเปี่ยมด้วยวิสัยทัศน์ สามารถให้ข้อมูล แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาถึงแนวโน้มการปฏิบัติในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ Johnson and Scholes (2003 : 6) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนา พบว่า ผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นผู้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการพัฒนากลยุทธ์และเป็นผู้ที่มองเห็นการเปลี่ยนแปลง โดยอาศัยข้อมูลในการออกแบบองค์กรผ่านกลยุทธ์ในการวิเคราะห์และการวางแผนกลยุทธ์ บทบาทด้านความคิดที่เพิ่มเติมอย่างเด่นชัดของผู้นำเชิงกลยุทธ์ คือ การมีวิสัยทัศน์ ภารกิจ และจุดประสงค์ที่ชัดเจน อันนำไปสู่การกำหนดส่วนอื่นๆ ในองค์กรที่สามารถนำไปสู่การกำหนดส่วนอื่นๆในองค์กรที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง เพราะความมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวนี้นำไปสู่ความสำเร็จของกลยุทธ์องค์กร นอกจากนี้งานวิจัยของภาวิณี ร่มรวย และ พรศักดิ์ สุจริตรักษ์ (2564 : 210-228) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต10 จังหวัดเพชรบุรี ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียน พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านการคิดเชิงปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง ซึ่งเพศหญิงส่วนใหญ่มีการทำหน้าที่ร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี มีการวางแผนการดำเนินงาน การกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดกลยุทธ์ และร่วมกันดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่างๆของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยชาผีนะ แอหลัง (2561 : 101) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี เข้าใจการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย เพราะมีการทำงานร่วมกันหลายปี เห็นถึงการวิเคราะห์นโยบาย การวางโครงสร้างการบริหาร กำหนดกลยุทธ์

ขององค์กร วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ ของสถานศึกษา เพื่อให้ครูในสถานศึกษาร่วมกันขับเคลื่อนสถานศึกษาต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยชาผีนะ แอห์ล (2561 : 101)) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนวลจันทร์ จันทนพ (2559 : 12) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราดจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งประเด็นผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของครู นักเรียนและผู้ปกครอง ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะคือ ควรจัดให้มีการประชุมเพื่อเปิดรับข้อมูลจากหลากหลายช่องทาง รับฟังความคิดเห็นของครู นักเรียน ผู้ปกครองในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เพื่อนำมาสรรหารูปแบบในการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์

2. ด้านความคาดหวังและการสร้างสรรค์โดยการกำหนดทิศทางสถานศึกษาสู่ออนาคต มีค่าเฉลี่ยต่ำรองลงมา ซึ่งประเด็นการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับปัญหาในอนาคตอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ควรมีการวางแผนการ การคาดการณ์ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และมีมาตรการรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งในระดับการบริหารงานและระดับปฏิบัติการ

3. ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าที่หลากหลายเพื่อกำหนดกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำรองลงมาจากด้านความคาดหวังและการสร้างสรรค์โดยการกำหนดทิศทางสถานศึกษาสู่ออนาคต ซึ่งประเด็นการดำเนินการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและทันต่อการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ควรให้การสนับสนุนบุคลากรในสถานศึกษาให้ได้รับการอบรมพัฒนาทักษะด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และมีการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลสารสนเทศที่ทางสถานศึกษาได้จัดทำขึ้นก่อนนำไปใช้ เพื่อให้เกิดผลดีต่อภาพพจน์ของสถานศึกษา

4. ด้านความคิดความเข้าใจในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยสูงรองลงมาจากการคิดเชิงปฏิบัติ ซึ่งประเด็นผู้บริหารมอบหมายงานตรงตามความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควร

พิจารณาความสามารถในการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษาให้ตรงกับความสามารถเพื่องานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

5. ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งประเด็นผู้บริหารเรียนรู้และพัฒนาทักษะใหม่ๆ ภายใต้กรอบการทำงานอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีการอบรม นำทักษะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่จำเป็นในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาและดำเนินโครงการพัฒนาในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (2560-2564).

กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

ธัญวิทย์ ศรีจันทร์ และคณะ. (2559). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของกรรมการองค์กรนิสิตนักศึกษา. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย. 29 (2), 1-17.

นวลจันทร์ จันทนพ. (2559). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

พรชัย เจดามาน และคณะ. (2560). ศตวรรษที่ 21 : การจัดการองค์กรและทรัพยากรมนุษย์กับประเทศไทย 4.0. กรุงเทพมหานคร: สุทรไพศาลบิดเดอร์.

เพ็ญประภา สาริภา. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

ภาวิณี ร่มรวาย และ พรศักดิ์ สุจริตรักษ์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดเพชรบุรี. วารสารสิทธิมนุษยชน. 22 (1), 210-228.

- เยาวรินทร์ ยิ้มรอด. (2559). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในภาคตะวันตก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิรัช บุญรักษ์ และ วิเชียร รุ้ยนียง. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 18 (83), 72-83.
- ศิริเพ็ญ สุกวลีธร. (2556). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- สยมภู เหมือนนิรุทธ์. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาอ่างทอง*. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ชาฝันะ แอหลัง. (2561). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี. (2564). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2565. แหล่งที่มา: <https://main.Spmnonthaburi.go.th/o13/>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). *ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (2560-2564)*. รายงานสรุปผลการประชุมประจำปี 2558.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). *หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- Dess, G. G. and Miller, A. (1993). *Strategic Management*. Singapore : McGraw - Hill.
- DuBrin, A. J. (2010). *Principles of Leadership*. (6th ed.). Mason, OH: South-Western Cengage Learning.
- Gill, C. (2006). Super Flexibility for Pelleting and More. *Feed International*. 27 (1), 5 -12.
- Gregory G. (1993). *Dess and Alex Miller, Strategic Management* (Singapore : McGraw- Hill).
- Johnson G., and K. (2003). *Scholes, Strategic Management in Practice from Exploring Corporate Strategy*. 6th ed. London : Prentice- Hall.
- Preedy M., R. Glatter , and C. (2003). *Wise, Strategic Leadership and Educational Improvement*. London : Cromwell.
- Yukl, G. (1998). *Leadership in organizations*. (4th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.